

Regionaal Expertiseteam (REX)

Notitie

Inhoud

1. Wat doet het regionaal expertiseteam Friesland (REX).....	1
2. Wat heeft het REX te bieden?	2
3. Waarvoor kun je niet bij het REX terecht?	2
4. Praktische kenmerken van de REX casusbespreking.....	2
5. Praktische kenmerken van de stuurgroep 'Leren van casussen'.....	3
Bijlage 1 Privacy uitgangspunten en werkwijze.....	4
Bijlage 2 Taken en verantwoordelijkheden.....	6

1. Wat doet het regionaal expertiseteam Friesland (REX)

Het Regionaal Expertiseteam doet twee dingen:

- Het bieden van advies en ondersteuning bij complexe en/of 'vastgelopen' (zorg)vragen. Dit noemen we de casusbespreking.
- Het op basis van besproken casuïstiek aanleveren van adviezen aan de stuurgroep 'Leren van casussen' conform het Friese Actieplan "Foar Fryske Bern".

Visie van het REX:

'het REX werkt vanuit de pedagogische visie 'Sa dogge wy dat' en heeft een systeem/gezinsgerichte blik'.

Voor wie is het REX:

- Het REX richt zich op complexe zorgvragen, waar de reguliere hulpverlening (nog) geen antwoord op heeft of niet uitkomt met het gezin(systeem)/het kind. Er is bijvoorbeeld sprake van onvoldoende passend/adequaat hulpaanbod in de regio en/of er is een samenwerkingsprobleem met betrokken partijen en/of de ingezette (jeugd)hulp is niet effectief gebleken. Omdat adequate (jeugd)hulp er niet is of niet goed op gang komt, is er sprake van een ernstig nadeel voor het kind en/ of zijn (gezins-)systeem.
- Het REX richt zich voornamelijk op kinderen en jongeren van -9 maanden t/m 23 jaar (vanuit verlengde Jeugdwet). Mogelijk dat op termijn een uitbreiding naar 100 jaar gerealiseerd kan worden.
- Aanmeldingen mogen gedaan worden voor elk kind, ongeacht de complexiteit van de zorgvraag en wachtlijsten bij aanbieders.
- Het is de bedoeling om tot duurzame oplossingen te komen voor het kind en het gezin. Uiteraard kan een crisisinterventie via Spoed4Jeugd wel naast een aanmelding voor het REX bestaan. Maar het REX is geen crisisdienst.
- De ambitie is dat ook specifieke zaken worden aangemeld bij het REX. Bijvoorbeeld als door betrokkenen wordt overwogen om een kind (vrijwillig) gesloten te plaatsen. Het REX denkt dan mee in een alternatieve oplossing.

Regionaal Expertiseteam (REX)

2. Wat heeft het REX te bieden?

- Het REX zorgt voor passende (jeugd-)hulp, waarbij de vraag van de cliënt centraal staat. De betrokken partijen bij de casus hebben zowel een inspanningsverplichting als een oplossingsverplichting.
- Het REX adviseert over passende hulp, waarbij de vraag van de cliënt centraal staat. Dat betekent dat het REX ook een uitspraak kan doen die past bij de omgekeerde toets. Kwetsbare gezinnen met complexe problematiek hebben vaak te maken met problemen op verschillende levensgebieden. Denk hierbij aan schulden, armoede, uitsluiting, laaggeletterdheid, werkeloosheid, ziekte (zowel psychisch als lichamelijk), enz. In het REX wordt hier rekening mee gehouden en hierover ook geadviseerd. Er kan ook een andere professional uitgenodigd worden als het gaat om andere levensgebieden.
- Gemeenten en aanbieders committeren zich aan het advies van het REX en het is in die zin bindend. Als het gaat om adviezen over maatwerkovereenkomsten dan is sprake van een zwaarwegend advies.
- In het REX is kennis geborgd van de specialistische en hoog-specialistische jeugdhulp, gemeente en onderwijs. De kennis kan aangevuld worden door bijvoorbeeld een huisarts, een hoogbegaafdheidsspecialist of een dyslexiespecialist.
- De casusbespreking wordt gevormd door de inhoudelijk meest deskundigen. De experts zijn in staat om out-of-the-box en verbindend te kunnen denken. Zij mogen dit ook van de organisatie waar zij uit afkomstig zijn.
- Ook niet-experts kunnen worden toegevoegd aan het REX, bijvoorbeeld een ervaringsdeskundige ouder, een juf, iemand uit de bouw, het theater, het zakenleven etc. Ook ervaringsdeskundige jongeren kunnen worden toegevoegd, of een jongerenwerker om de jongeren te vertegenwoordigen.
- Het REX heeft een zo volledig mogelijk overzicht over het (boven)regionaal beschikbare jeugdhulp. In de stuurgroep "leren van casussen" (zie ook bij 5) meldt het REX structurele knelpunten in de (jeugd)hulp.
- Het expertiseteam werkt met inachtneming van de wettelijke kaders (zoals verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, AVG). Zie bijlage 1.

3. Waarvoor kun je niet bij het REX terecht?

- Het REX bespreekt geen trajecten waarbij veiligheidsvraagstukken voorop staan. Hiervoor is het MDA ++ .
- Het REX is geen crisisdienst. Hiervoor is Spoed4Jeugd.
- Het REX bespreekt geen algemene vraagstukken op het snijvlak WMO, Jeugdwet, Zorgverzekeringswet en Wet Langdurige Zorg. Hiervoor is de casuïstiektafel Sociaal Medische 1e lijn. Wel vindt afstemming plaats tussen het REX en de casuïstiektafel.
- Het REX is er niet om de wachtlijsten te omzeilen.
- Het is de bedoeling dat je eerst samen het probleem probeert op te lossen. Het REX is niet het eerste punt waar gezamenlijk wordt geprobeerd het probleem op te lossen.
- Het REX bespreekt geen klachten.

4. Praktische kenmerken van de REX casusbespreking

- In alle gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor de regie op het proces. De (specialistische) zorgaanbieder informeert de contactpersoon van het gebiedsteam van de gemeente over aanmelding bij het expertiseteam en vice versa. De betreffende partij benoemt een vast contactpersoon voor afvaardiging naar het expertiseteam. Het gebiedsteam is altijd betrokkene.
- Het knelpunt dat een aanmelder wil agenderen en bespreken in het REX verloopt via een aanmelding op de website van Sociaal Domein Fryslân (<https://www.sdfryslan.nl/dossiers/jeugd>).
 - Een casus wordt ingebracht door een goed behandelplan/ondersteuningsplan in te sturen samen met de vraagstelling aan het REX. Is dit niet het geval dan verloopt de aanmelding via het aanmeldingsformulier.

Regionaal Expertiseteam (REX)

- Iedere ouder/wettelijke verzorger/(gezins)voogd/jongere kan met zorgaanbieder of gebiedsteammedewerker casuïstiek inbrengen. Daarnaast kunnen zorgaanbieders, gebiedsteammedewerkers casuïstiek inbrengen. Naast een inspanningsverplichting om aanwezig te zijn is er ook een oplossingsverplichting. Het oplossen van het probleem is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het expertiseteam neemt de (behandel)verantwoordelijkheid niet over.
- Het is een eis dat de betrokken partijen al samen hebben geprobeerd het probleem op te lossen.
- Problemen in de casuïstiek hebben soms een spoedeisend karakter. Het bespreken daarvan kan niet wachten op het reguliere overleg een keer in de twee weken. De geëigende weg is dan het inzetten van Spoed4Jeugd.
- Wanneer een betrokken professional zich niet kan verenigen met het bindende advies vanwege zwaarwegende redenen kan deze zich terugtrekken en een collega vragen om het advies uit te voeren.

5. Praktische kenmerken van de stuurgroep 'Leren van casussen'.

De stuurgroep waaraan het REX rapporteert is tevens de stuurgroep die hoort bij het thema 'Leren van casussen' van het Friese Actieplan "Foar Fryske Bern".

Herhaaldelijke problemen bij de uitvoering van de jeugdhulp worden besproken in de stuurgroep. Bijvoorbeeld problemen bij de start (bepalen wat de vraag is), instroom (welke zorgaanbieder/welk aanbod past het best bij de vraag van de jeugdige), in het hoofd- en onderaannemerschap, in de samenwerking tussen verschillende aanbieders en andere betrokkenen, tijdens de behandeling of als er problemen zijn bij het afschalen (als er geen passend aanbod van zorg is) of wachttijden.

De stuurgroep analyseert ook het type casuïstiek: Gaat het vooral over (vrijwillig) gesloten plaatsingen? Welke lijn valt nu al te trekken uit de casussen die aan de orde zijn? De stuurgroep adviseert hier gemeenten, SDF, aanbieders etc. over.

De stuurgroep komt één keer per kwartaal bijeen en bespreekt de gewenste aanpassingen in het zorglandschap. De voorzitter van het REX stelt hiertoe een rapportage op met gesignaleerde knelpunten.

De stuurgroep bepaalt welke veranderingen en afspraken een verplichtend karakter krijgen en binnen de contractafspraken van SDF opgenomen gaan worden.

De stuurgroep bestaat in elk geval uit een wethouder, de voorzitter van het REX, SDF, directeur sociaal domein, een bestuurder van een zorginstelling, een ervaringsdeskundige ouder of een cliëntvertegenwoordiger vanuit Zorgbelang Fryslân en een beleidsadviseur jeugd.

Regionaal Expertiseteam (REX)

Bijlage 1 Privacy uitgangspunten en werkwijze

Samenwerken binnen het REX en met ketenpartners betekent het delen van informatie, kennis en ervaringen rond een persoon en diens sociale omgeving. Het uitwisselen van gegevens over mensen is door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder te noemen AVG) aan duidelijke regels gebonden. Dat geldt voor alle gegevens, en voor medische gegevens in het bijzonder. Om te voldoen aan de AVG en aan de regels voor de eigen beroepsgroep moet de cliënt in eerste aanleg toestemming geven voor het uitwisselen van informatie. De aangeleverde informatie wordt verwerkt in de applicatie iBabs. De deelnemers van de vaste kern van het REX hebben hiertoe toegang.

Richtlijnen hierbij zijn:

- Vertel welke informatie wordt uitgewisseld, met wie en met welk doel.
- Deel gegevens alleen met de genoemde personen en voor het genoemde doel.
- Bespreek welke gevolgen de uitwisseling voor de betrokkene kan hebben.
- Geef ook voorlichting over het recht op inzage van de verslaglegging en de manier waarop een klacht kan worden ingediend.
- Als iemand geen toestemming geeft om gegevens over hem of haar te delen met anderen, geldt voor de meeste partners: "geen gegevens delen, tenzij..." Gegevens uitwisselen zonder toestemming kan dus wel in bepaalde gevallen.
- Het REX hanteert een formulier voor toestemmingsverklaring voor het delen van gegevens. Dit formulier staat op de website van Sociaal Domein Fryslân (<https://www.sdfryslan.nl/dossiers/jeugd>).

Over het algemeen geldt dat geheimhouding mag worden doorbroken wanneer:

- Alles in het werk is gesteld om toestemming van de cliënt te krijgen om het geheim te doorbreken.
- De geheimhouding ernstige schade of gevaar voor de persoon zelf of een ander oplevert.
- De zwijgplicht de betrokkene in gewetensnood brengt.
- Er geen andere manier is om het probleem op te lossen dan door het geheim te doorbreken.
- Het vrijwel zeker is dat door doorbreking van geheimhouding schade aan de persoon zelf of een ander wordt voorkomen.
- Het geheim zo min mogelijk wordt geschonden.

Uitwerking van de uitgangspunten naar de werkwijze van het REX:

- Bij bespreking van (een aanmelding van) een cliënt in het REX zijn de uitgangspunten dat:
 - o de cliënt hierover is geïnformeerd en toestemming heeft gegeven;
 - o de cliënt een uitnodiging krijgt aanwezig te zijn bij de bespreking;
 - o Als wordt afgeweken van bovenstaande de redenen hiervoor gemotiveerd en vastgelegd worden in het aanmeldformulier of plan van aanpak.
- Bij deling van persoonsgegevens van de cliënt met leden van het REX, ketenpartners en derden zonder diens toestemming geldt het volgende:
Wanneer een teamlid van het REX vaststelt dat:
 - o een cliënt mogelijkerwijs in een zeer ernstige situatie verkeert, waarbij er sprake kan zijn van ernstige schade of gevaar voor de persoon zelf of een ander;
 - o in verband met de ernst van die situatie en de belangen van de cliënt de veiligheid en ontwikkeling van een jeugdige cliënt ernstig bedreigd wordt en er reden is aan te nemen dat de belangen van de jeugdige geschaad worden als de situatie besproken wordt met ouders/verzorgers;

Regionaal Expertiseteam (REX)

- de cliënt dringend is aangewezen op behandeling, zorg, onderzoek of een andere interventie die het teamlid niet zelf kan bieden;
- ondanks de inspanningen van het teamlid niet mogelijk is om de toestemming van de cliënt voor de noodzakelijke verstrekking van persoonsgegevens te vragen of te verkrijgen, kan het teamlid besluiten om, ondanks het ontbreken van toestemming van de cliënt toch diens persoonsgegevens te verstrekken, als dit de enige mogelijkheid is om de ernst van de situatie te verminderen en het belang van de cliënt te dienen.
- Het teamlid legt zijn of haar besluit, met motivatie en afweging vast, bijvoorbeeld in het aanmeldformulier, in het plan van aanpak of anderszins in het dossier.
- Principes die teamleden gebruiken bij het bepalen van de noodzaak om de zorgen te delen met andere professionals:
 - Principe van **proportionaliteit**: staat je actie in verhouding (in proportie) tot het doel?
 - Principe van **subsidiariteit**: is er een andere (minder ingrijpende) actie mogelijk om het doel te bereiken?
 - Principe van **doelmatigheid**: heb je de meest geschikte actie ondernomen, bereik je hiermee je beoogde doel?
- Een ketenpartner of derde ontvangt slechts informatie over een cliënt wanneer de voortgang van een specifieke casus in het geding is. De cliënt wordt hiervan direct op de hoogte gesteld.
- Het informeren van de cliënt over het delen van persoonsgegevens **kan uitsluitend worden uitgesteld** als er concrete aanwijzingen zijn om aan te nemen dat de veiligheid van de cliënt, van de gezinsleden, het team of die van anderen door dit informeren wordt bedreigd.
- Informatie via de e-mail wordt uitsluitend versleuteld verstuurd.

Regionaal Expertiseteam (REX)

Bijlage 2 Taken en verantwoordelijkheden

Taken en verantwoordelijkheden van het REX gezamenlijk

- Het analyseren, registreren, beoordelen en adviseren over de aangemelde problematiek van betrokken cliënt of cliëntensysteem.
- Het gezamenlijk maken van afspraken betreffende een aangemelde cliënt en het ontwikkelen van een integraal plan van aanpak en hulpverleningsaanbod.
- Het binnen de afspraken rond privacy uitwisselen van informatie over een cliënt.
- Het maken van afspraken over de regierol.
- Het doen van (beleids-)aanbevelingen en verbetervoorstellen op basis van opgedane ervaringen aan de stuurgroep of indien nodig derden.
- Hiervoor worden de casusgegevens geanonimiseerd gemonitord.
- Het waarborgen van een gezonde balans tussen verschillende expertisedomeinen in het REX.
- Het individueel monitoren van casussen door na een jaar de betrokkenen te benaderen hoe het is gegaan.
- Een nieuwe aanmelding of ingebrachte casus wordt besproken aan de hand van de 3 B's: Beeld -> Beoordelen -> Beslissen

Beeld in feiten: Wat is de vraag aan het REX, wat moet opgelost worden?
Wat zijn de belangrijkste knelpunten?
Wat zijn de belangrijkste kansen?

Beoordelen: Hoe wegen we deze feiten en welke prioriteit stellen we?
Waar hebben we het meeste invloed op?
Welke knelpunten kunnen we aanpakken en wat is daarvoor nodig?
Welke kansen kunnen we verzilveren en wat is daarvoor nodig?
Is er een andere out-of-the-box optie en wat is daarvoor nodig

Beslissen: Inhoud:

1. Welk bindend advies gaat het REX geven?
2. Wie gaat wat doen? O.a. regierol verdelen
3. Andere partijen nodig?
4. Wat doen we als het **niet** goed loopt?
5. Tijdpad, gewenste resultaten en terugkoppeling.

Beslissen: Proces:

1. Zijn er overeenkomsten in de knelpunten bij de besproken cases?
2. Zijn er overeenkomsten in de kansen bij de besproken cases?
3. Welke punten dienen meegenomen te worden naar de stuurgroep en welke voorstellen horen daarbij?
4. Is er nu iets nodig wat buiten de bevoegdheid van het REX ligt? Hoe op te lossen?

Regionaal Expertiseteam (REX)

Profielchets, taken en verantwoordelijkheden voorzitter

Noodzakelijke competenties en vaardigheden van de voorzitter van het regionale expertiseteam Friesland:

- gezaghebbend persoon met overwicht
- wordt niet gehinderd door zorginhoudelijke kennis
- wordt niet gehinderd door kennis van de Jeugdwet, leerplichtwet, andere wetgeving in het sociaal domein of juridische kennis
- ervaring met complexe vraagstukken
- denkt en werkt out of the box
- netwerker om de juiste partijen aan tafel te krijgen
- in staat tot onafhankelijke oordeelsvorming in geval van tegengestelde belangen
- heeft kennis van en maakt gebruik van de hardheidsclausule
- heeft mediation-vaardigheden
- talent in plannen en organiseren
- heeft affiniteit met communicatie-activiteiten en kan pers te woord staan

Verder neemt de kracht van het expertiseteam toe als de voorzitter:

- intrinsiek gemotiveerd is om er voor deze kinderen/jongeren uit te komen;
- een oplossingsgerichte instelling heeft
- creatief is
- een samenwerkingsgerichte houding heeft

De taken behorende bij het voorzitterschap van het REX zijn:

- het bijeenroepen en voorbereiden van het REX volgens planning
- het bevorderen van afstemming en samenwerking tussen REX-leden
- het bewaken van het nakomen van afspraken en besluiten
- het aanspreken van de deelnemende organisaties op hun verantwoordelijkheid
- het fungeren als aanmeldpunt voor nieuwe aanmeldingen
- het beoordelen of aanmeldingen opgepakt worden door het REX (inclusief eventuele terugkoppeling naar de verwijzer)
- het voorzitten van het overleg
- het zorgen voor verslaglegging van overleg, afspraken en besluiten
- communicatie en afstemming met de stuurgroep of derden, daar waar gewenst of noodzakelijk
- bijhouden dat REX op sterkte blijft
- het zorg dragen voor de halfjaarlijkse evaluatie

Het voorzitterschap wordt uitgevoerd door een vaste voorzitter.

Profielchets, taken en verantwoordelijkheden deelnemers

Noodzakelijke competenties en vaardigheden van de deelnemer aan het REX

- domeinoverstijgend denken en werken: onderwijs, zorg, financiële ondersteuning, huisvesting, etc. Kortom: alle levensgebieden een gezin
- mét gezinnen in gesprek blijven in plaats van over gezinnen spreken
- stelt in samspraak met kind en ouders vast wat de best passende zorg en behandeling voor het kind is, kan bepalen welke zorgaanbieder die zorg moet leveren (al dan niet in samenwerking met andere organisaties), en
- ziet toe op uitvoering daarvan
- ervaring met complexe casuïstiek, casemanagement
- heeft kennis van wetgeving, wetswijzigingen, jeugdwet, sociaal domein, jurisprudentie, jeugdrecht, leerplichtwet & jurisprudentie etc.

Regionaal Expertiseteam (REX)

- de deelnemer is bij voorkeur een beroepsgeregistreerde professional. Een goede mix van geregistreerde professionals en managers kan ook werkbaar zijn. Evaluatie zal moeten laten zien of dit werkbaar is voor de beroepsgeregistreerde deelnemers
- denkt en werkt out of the box

Verder neemt de kracht van het expertiseteam toe als de deelnemers:

- intrinsiek gemotiveerd is om er voor deze kinderen/jongeren uit te komen
- een oplossingsgerichte instelling heeft
- creatief is
- een samenwerkingsgerichte houding heeft

Overzicht dekking van expertises onder de deelnemers van het expertiseteam.

Welke kennis is minimaal aanwezig in het team. Mocht een vacature ontstaan dan weten we over welke expertise de deelnemer in ieder geval moet beschikken. De vaste deelnemers/gezichten van het expertiseteam betreffen:

1. Jeugd- en opvoedhulp
2. LVB
3. J-GGZ
4. Veiligheid
5. Verslaving
6. Gebiedsteam/sociaal domein (vast gezicht).

De flexibele deelnemers betreffen:

7. Gebiedsteammedewerker betreffende gemeente
8. Ouders/opvoeders
9. Inbrenger (indien anders dan)
10. Verwijzer (indien anders dan)
11. Andere specialisten bijvoorbeeld Gecertificeerde Instelling, Raad voor de Kinderbescherming, huisarts, onderwijsexpert, jurist

De verantwoordelijkheid van de deelnemer is eenmaal per twee weken een dagdeel deel te nemen aan het REX. In de praktijk moet blijken hoeveel tijd het REX gaat kosten. Een passende vergoeding wordt hiervoor beschikbaar gesteld.